

Európai Gazdasági és Szociális Bizottság vélemény – Tárgy: A Bizottság közleménye: „Szerkezetátalakítások és foglalkoztatás – A szerkezetátalakítások előkészítésével és nyomon követésével a foglalkoztatás fejlesztéséért: az Európai Unió szerepe”

COM(2005) 120 final

(2006/C 65/12)

2005. április 28-án az Európai Bizottság úgy határozott, hogy az Európai Közösséget létrehozó szerződés 262. cikke alapján kikéri az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleményét a fenti tárgyban.

A bizottsági munka előkészítésével megbízott Ipari Szerkezetváltás Konzultatív Bizottsága véleményét 2005. november 23-án elfogadta. (Előadó: Gustav ZÖHRER, társelőadó: Daniel SOURY-LAVERGNE).

Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság 2005. december 14–15-én tartott 422. plenáris ülésén (a december 14-i ülésnapon) 121 szavazattal 1 ellenében, 9 tartózkodás mellett elfogadta a következő véleményt.

Összefoglalás

Az EGSZB üdvözli, hogy az Európai Bizottság átfogó és horizontális megközelítést választott. A közlemény a vállalkozások és a munkavállalók számára egyaránt életbevágó kérdést tárgyal. Az ipari szerkezetváltások és az érintett ágazati szereplők alkalmazkodási képessége a versenyképesség megőrzésének létfontosságú tényezői. E műveletek sikere ugyanakkor nagymértékben függ a változás szociális dimenziójának kezelési módjától is.

Az EGSZB alapvetően egyetért az Európai Bizottságnak a jelenlégről készített elemzésével, örömmel fogadna azonban egy mélyrehatóbb elemzést.

A szerkezetátalakítások mindig rengeteg félelmet keltenek, főként a munkavállalók körében, a lehetséges negatív következmények miatt. Ha megfelelően kezelik őket, ugyanakkor új kihívások és lehetőségek forrásaivá is válhatnak. Az eredmény alapvetően a vállalatban belüli hozzáállástól és a különböző fázisok kezelésétől függ, illetve attól, hogy a különböző szereplők hogyan tudnak egyetértésben együttműködni a lehetőségek megragadása érdekében.

Az EGSZB osztozik abban a véleményben, mely szerint a szerkezetátalakításokra adandó válaszoknak a növekedési és foglalkoztatási stratégia általánosabb keretébe kell illeszkedniük.

Az EGSZB üdvözli az Európai Bizottságon belüli belső munkacsoport létrehozását, valamint az Európai Parlamenttel és a Tanáccsal folytatott rendszeres párbeszédet keresztül történő szorosabb koordináció gondolatát.

Az EGSZB elvben egyetért az Európai Bizottság által a foglalkoztatási stratégia felülvizsgálatára vonatkozóan megjelölt prioritásokkal. A foglalkoztatási stratégia átgondolása során feltétlenül figyelemmel kell lenni a makrogazdasági környezetre és az iparpolitikára.

Ami a pénzügyi eszközök reformját illeti, az EGSZB egyetért azzal, hogy ezeknek fokozottan a szerkezetátalakítások előkészítésére és kezelésére kell összpontosítaniuk.

Az iparpolitika tekintetében az EGSZB úgy véli, hogy elsősorban az ágazati megközelítést kell elmélyíteni, ami lehetővé teszi az egyes ágazatokra alkalmazható megoldások kidolgozását. A vállalkozásokra vonatkozó jogszabályi keretek javítása lényeges pont, de konkrétabb elemzést és pontosítást igényel.

Az EGSZB úgy véli, hogy a technológiai kezdeményezések, nevezetesen a technológiai platformok a helyzet javításának egyik legfőbb eszközét jelentik. Törekedni kell az innováció számára kedvező környezet kialakítására.

Ami a versenypolitikát illeti, felmerül a kérdés, vajon elégségesek-e a jelenleg rendelkezésre álló eszközök. Az állami támogatások kérdése kapcsán az EGSZB kiemeli, hogy nagyobb figyelmet kell fordítani ezek, illetve a szerkezetátalakítások és az áttelepítések közötti összefüggésekre.

Az EGSZB oszítja azt a véleményt, hogy a dublini székhelyű Európai Változásmegfigyelő Központra rendkívül fontos feladat vár.

Nagyobb hangsúlyt kell fektetni a szociális párbeszéd fejlesztésére. Az EGSZB oszítja az Európai Bizottság azon álláspontját, hogy a szociális partnerek az ágazatokról meglévő ismereteiknek köszönhetően figyelmeztető szerepet tölthetnek be. E mechanizmusoknak azonban nem csak a válsághelyzetekben kell működniük.

Az EGSZB nagy érdeklődéssel várja az Európai Bizottság által bejelentett, a vállalkozások társadalmi felelősségéről szóló közlemény közzétételét.

Az EGSZB elvben üdvözli a „Szerkezetátalakítások” fórum elindítását, amelynek célja a bevált gyakorlatok szélesebb körű bemutatása, és az e gyakorlatok átültetését helyi szinten nehezítő akadályok (szabályozás) elemzése.

A szabályozásnak a lisszaboni cselekvési programban meghatározott korszerűsítésén és egyszerűsítésén túl, amelyet az EGSZB mindig is támogatott, az Európai Bizottság bejelenti a munkajog változásáról szóló zöld könyv tervét is. A munkajognak éppen a szerkezetátalakítások kontextusa miatt kell a rugalmasság és a biztonság közötti egyensúlyra törekednie.

A munkavállalók Unión belüli mobilitásának ösztönzésével kapcsolatosan az Európai Bizottság által megfogalmazott egyetlen javaslat, nevezetesen a kiegészítő nyugdíjjogosultság hordozhatóságának javításával kapcsolatban előterjesztendő irányelvjavaslat kevésnek tűnik. A mobilitás elősegítése érdekében ösztönző intézkedések egész sorát kellene megállapítani – például a szakképzés, a munkaerőpiac, illetve a szociális és adójog területén, beleértve a munkaerő szabad áramlását gátló, adminisztratív akadályok megszüntetését is.

Az EGSZB támogatja azt a gondolatot is, hogy a szociális partnerek folytathassák és konkretizálhassák a szerkezetátalakítással kapcsolatos tevékenységüket.

Az európai üzemi tanácsok kulcsszerepet játszanak a szerkezetátalakításokban. Az EGSZB éppen ezért úgy véli, hogy valóban tekintetbe kell venni az európai üzemi tanácsokról szóló irányelv felülvizsgálatáról folytatott konzultációt, a hangsúlyt a szerkezetátalakításokra helyezve, de ennek a konzultációnak tágabb kontextusba kell illeszkednie.

Az EGSZB osztozik az Európai Bizottság azon meggyőződésében, hogy a szerkezetátalakítások nem szükségszerűen jelentenek szociális értelemben vett visszalépést vagy gazdasági veszteséget.

Ugyanakkor vannak bizonyos, a munkavállalókra nézve negatív következmények, amelyeket nem lehet kiküszöbölni. A közösségi szinten meghozandó intézkedéseknek nem csak az Európai Bizottság által megfogalmazott követelményeknek kell eleget tenniük, de az átmeneti időszakban a munkavállalók számára is garantálniuk kell a szükséges védelmet.

1. Bevezető

1.1 Mind a 2005. február 9-én elfogadott Szociális Menetrend, mind az Európai Bizottságnak a fenntartható fejlődés felülvizsgálatáról szóló közleménye⁽¹⁾ rendelkezik arról, hogy az Európai Bizottság dolgozzon ki egy stratégiát a szerkezetátalakítások kezelésére, elsősorban a következő pontokra irányítva figyelmét: a tárgyhoz tartozó európai politikák közötti kölcsönhatás javítása, a szociális partnerek nagyobb mértékű bevonása, a politikák és a pénzügyi mozgatóerők közötti szinergiák növelése, valamint a jogi keretek és a kollektív szerződések adaptálása.

1.2 Az Európai Bizottság 2005. március 31-i közleményében, melynek témája a „Szerkezetátalakítások és a foglalkoztatás”⁽²⁾, megfogalmazza az Unióban meglévő potenciál mozgósítása érdekében fejlesztendő vagy megerősítendő intézkedéseket. Az Európai Bizottság közleménye horizontális és

ágazati szemszögből egyaránt áttekinti a helyzetet, és különböző cselekvési területeken egész sor intézkedésre tesz javaslatot.

1.3 Mivel a nagyközönségnek is szánt európai bizottsági közleményről van szó, a szöveg megmarad az általános megfontolások szintjén, elsősorban azzal kapcsolatban, hogy a változásokhoz való alkalmazkodás érdekében minden vállalkozás szembesülhet a „szerkezetátalakítások” szükségességével.

2. Az európai bizottsági dokumentum lényegi tartalma

2.1 Az Európai Bizottság meg van győződve róla, hogy a szerkezetátalakítások nem szükségszerűen jelentenek szociális értelemben vett visszalépést, vagy számottevő gazdasági veszteséget. Ellenkezőleg: a szerkezetátalakítások a gazdasági és társadalmi fejlődés zálogai, amennyiben azokat megfelelően készítik elő, a vállalkozások hatékonyan és gyors ütemben kezelik, és a közhatalóságok továbbra is jó feltételeket biztosítanak a szerkezetátalakítások számára.

2.2 A vállalkozások szerkezetátalakításai gyakran olyan költségekkel járnak, amelyek nem csak az érintett munkavállalókra nézve jelentenek súlyos terhet, hanem a helyi vagy regionális gazdaságra is. A társadalmi kohézió fenntartásához – amely az európai szociális modell védjegye – olyan „kísérőpolitikákat” kell végrehajtani, amelyek célja a társadalmi költségek minimalizálása, valamint alternatív munkahely- és jövedelemforrások kutatásának támogatása.

2.3 A közösségi szintű válaszok tehát a következő négy főbb követelménykör köré kell, hogy csoportosuljanak:

- szükség van az érintett politikák közötti koherencia megkövetelésére annak érdekében, hogy az általuk elindított növekedés és a szerkezetátalakítások ne az emberi erőforrás rovására történjenek,
- szükség van egy olyan hosszú távú perspektívára, amely keretet ad a különböző közösségi politikáknak; a gazdasági és szociális szereplőknek, ahhoz, hogy cselekedni tudjanak, hosszú távon kell tudniuk előrettekinteni,
- szükség van valamennyi érintett szereplő – közöttük elsősorban a szociális partnerek – részvételére,
- figyelembe kell venni a területi dimenziót is, mivel a változást helyi szinten lehet a leghatékonyabban előkészíteni. E tekintetben az Európai Unió regionális és kohéziós politikája egyfajta katalizátorszerepet tölthet.

2.4 A közlemény megállapítja azon fejlesztendő vagy megerősítendő intézkedéseket, amelyeket e tekintetben az Unió egyszerre mozgósíthat horizontális és ágazati szinten. Az említett intézkedések végrehajtásakor – a szerkezetátalakítások hatékonyabb irányítása és előkészítése mellett – a lehető legnagyobb mértékben kell korlátozni a vállalkozásokra nehezedő terheket.

⁽¹⁾ „Az EU Fenntartható Fejlődési Stratégiájának 2005. évi felülvizsgálata: Előzetes összegzés és irányadás a jövőre vonatkozóan” (COM(2005) 37 final), 2005. február 9.

⁽²⁾ COM(2005) 120 final.

2.5 A közlemény 1. melléklete egy 12 részből álló konkrét intézkedéssorra tesz javaslatot, melyek közül az alábbiakat emeljük ki:

- az európai foglalkoztatási stratégia felülvizsgálata,
- a pénzügyi eszközök reformja és egy növekedéskiigazítási alap létrehozása,
- a „Szerkezetátalakítások” című fórum létrehozása,
- a szerkezetátalakításoknak rövidtávon leginkább kitett ágazatok fokozott figyelemmel kísérése.

3. Általános észrevételek

3.1 Az EGSZB üdvözli, hogy az Európai Bizottság átfogó és horizontális megközelítést választott. A közlemény a vállalkozások és a munkavállalók számára egyformán életbevágó kérdést tárgyal. Az EGSZB több korábbi véleményében kifejtette álláspontját a témáról. Az ipari szerkezetváltások és az érintett ágazati szereplők alkalmazkodási képessége a versenyképesség megőrzésének létfontosságú tényezői. E műveletek sikere ugyanakkor nagyban függ a változás szociális dimenziójának kezelési módjától is.

3.2 Amikor az Európai Bizottság közleményében szerkezetátalakításokról beszél, természetesen felmerül e fogalom meghatározásának kérdése. Az EGSZB több korábbi véleményében is különbséget tett az „ipari szerkezetváltások”, vagyis egy vállalat vagy ágazat állandó fejlődési folyamata, illetve a „szerkezetátalakítások” között, mely utóbbi az ipari átalakulások sajátos formája, és többnyire hirtelen (gyakran erőszakos) alkalmazkodási folyamatot jelent, melyet a vállalkozások a gazdasági környezet kényszere alatt hajtanak végre a versenyképesség visszaszerzése érdekében.

3.2.1 Jóllehet az Európai Bizottság a könnyebb érthetőség kedvéért nem alkalmazza e különbségtételt, az EGSZB árnyaltabb szempontrendszer kialakítását javasolja. Míg az ipari szerkezetváltások sikere kétségtelenül az előkészítés és a kezdeményező felfogás kérdése, a szerkezetátalakítások a globális kontextus mind nagyobb és mind összetettebb kihívást jelentik. Mindkét folyamat eltérő megközelítést és intézkedéseket igényel.

3.2.2 A változások ösztönzése nem lehet önmagáért való cél. Egy világosan meghatározott hosszú távú és a jövőre összpontosító iparpolitika képes lehet pozitívan befolyásolni e változásokat, és következményeiket úgy alakítani, hogy új távlatok nyíljanak általuk. Az EGSZB ennek fényében vizsgálja majd az új iparpolitikáról szóló újabb bizottsági közleményt (COM(2005) ...).

3.3 Az EGSZB alapvetően egyetért az Európai Bizottságnak a jelenségről készített elemzésével. Az Európai Bizottság a szerkezetátalakítások négy fő okát jelöli meg:

- az európai egységes piac fejlődését és a gazdaságok nyitását a nemzetközi verseny felé;
- a technológiai újításokat;
- a szabályozási keret fejlődését;
- a fogyasztói kereslet átalakulását.

3.3.1 Az Európai Bizottság elemzése ezzel csupán a mindenki által jól ismert általános tényezőkre korlátozódik. Pedig épp ilyen lényeges tudni azt, vajon e szerkezetátalakítások a változások előkészítése érdekében hosszú távra előre megtervezett, vagy éppen a külső kényszerek vagy gazdálkodási hibák miatt rövid távon a vállalatokra kényszerített intézkedések-e. Ha például nem veszik figyelembe, miként alakul a piaci potenciál termelőkapacitásokhoz való viszonya, fölös kapacitások keletkeznek, amelyek előbb-utóbb szerkezetátalakításokat indukálnak. Az EGSZB a kérdés elmélyültebb elemzését szorgalmazza, tekintve, hogy e körülmények eltérő megközelítést tesznek szükségessé.

3.3.2 A szerkezetátalakítások mindig rengeteg félelmet keltenek, főként a munkavállalók körében, a lehetséges negatív következmények miatt. Ha megfelelően kezelik őket, ugyanakkor új kihívások és lehetőségek forrásaivá is válhatnak. Szép számmal akadnak példák sikeres, illetve vegyes eredménnyel járó szerkezetváltásokra is. Az eredmény alapvetően a vállalat belüli hozzáállástól és a különböző fázisok kezelésétől függ, illetve attól, hogy a különböző szereplők hogyan tudnak egyetértésben együttműködni a lehetőségek megragadása érdekében.

3.4 A közlemény kevés konkrét intézkedést javasol, néhányat pedig egyszerűen csak megállapít. Az EGSZB tudatában van, hogy az Európai Bizottság nem tehet a dolgok jelenlegi állásán messze túlmutató javaslatokat. Egyúttal úgy véli, hogy a közlemény megfelelő alap a kérdésben követendő közösségi politika kialakításához, amely az érintett főigazgatóságok és tagállamok összehangolt fellépését igényli.

4. Különös észrevételek

4.1 Az EGSZB osztozik abban a véleményben, mely szerint a szerkezetátalakításokra adandó válaszoknak a növekedési és foglalkoztatási stratégia általánosabb keretébe kell illeszkedniük. A változások kezelése nagymértékben hozzájárulhat a lisszaboni stratégia célkitűzéseinek megvalósításához.

4.1.1 Az EU-nak e tekintetben meg kell fontolnia, milyen módon tud hozzájárulni a helyi, regionális és nemzeti szinten elfogadott intézkedésekhez. A Közösség döntő szerepet játszhat a tagállamokon belüli viták előrevitelében, és hozzájárulhat a probléma tudatosításához. Ugyanakkor a változások előkészítése és az átalakulások kezelése érdekében mozgósíthatja a rendelkezésére álló különféle eszközöket.

4.2 A horizontális közösségi politikák mobilizálása

4.2.1 Az EGSZB üdvözli az Európai Bizottságon belüli belső munkacsoport létrehozásán, valamint az Európai Parlamenttel és a Tanáccsal folytatott rendszeres párbeszédén keresztül történő szorosabb koordináció gondolatát. Az érintett főigazgatóságok bevonása hozzájárulhat a változások előkészítéséhez és kezeléséhez kapcsolódó különböző cselekvési területek közötti fokozott szinergiahatáshoz. Ugyanakkor úgy véli, ügyelni kell arra, hogy a munkacsoport koordinációs feladatára összpontosítson, s az Európai Bizottság megőrizze világosan kijelölt hatásköreit a jogalkotás és a közösségi intézkedések végrehajtása terén.

4.2.2 Az EGSZB elvben egyetért az Európai Bizottság által a foglalkoztatási stratégia felülvizsgálatára vonatkozóan megjelölt prioritásokkal. E tekintetben kiemelt figyelmet kell fordítani az élethosszig tartó képzési és oktatási programokra és a munkaszervezés minőségére, beleértve a humán erőforrásokkal való megfelelő gazdálkodást. A foglalkoztatási stratégia nem választható el a makrogazdasági környezetre és az iparpolitika figyelembevételétől. A gazdasági, illetve iparpolitikai és a foglalkoztatási stratégia koordinálása révén jobban kezelhetővé válnának a változások.

A stabil, előrelátható és összehangolt európai makrogazdasági keretek a szerkezetátalakítási intézkedések megfelelő kezelésének létfontosságú feltételét jelentik.

A szerkezetátalakítások helyi kontextusa meghatározó tényező, amelyet integrálni kell a globális politikába.

4.2.3 Az EGSZB elfogadja, hogy bár a pénzügyi eszközök felülvizsgálatakor továbbra is a szerkezetátalakítások előkészítésére és kezelésére kell összpontosítani, fontos a már létező alapok általános célkitűzéseit tiszteletben tartani.

4.2.4 Az Európai Bizottság által „a Közösség beavatkozási képessége válsághelyzetben” cím alatt javasolt pénzügyi eszközöket a Tanács egyelőre meglehetősen szkeptikusan fogadta. Az EGSZB álláspontja szerint ennek ellenére feltétlenül folytatni kellene a vitát arról, milyen pénzügyi beavatkozási lehetőségei vannak a Közösségnek az átmenetek megkönnyítésére olyan váratlan események esetében, amelyek regionális vagy ágazati, illetve szociális szinten jelentős következményekkel járnak. Támogatja tehát az Európai Bizottságnak a megfelelő eszközrendszer megerősítésére irányuló munkáját.

4.2.5 Az EGSZB egy decemberi véleményében már kifejtette álláspontját az iparpolitikáról⁽³⁾. Eszerint elsősorban az ágazati megközelítést kell elmélyíteni, ami lehetővé teszi az egyes ágazatokra alkalmazható megoldások kidolgozását. Nem szabad kizárólag a válságban lévő gazdasági szektorokra összpontosítani, hanem ügyelni kell arra, hogy az elemzések a lehető legtöbb Európa számára fontos ágazatra kiterjedjenek, a változások megfelelő időben történő ellensúlyozása és kezdeményező szellemben történő kezelése érdekében. A szociális párbeszédnek e téren döntő szerepet kell játszania.

A vállalkozásokra vonatkozó jogszabályi keretek javítása valóban lényeges pont, de konkrétabb elemzést és pontosítást igényel. A cél a vállalkozások szempontjából olyan egyszerűbb

jogszabályok megalkotása, amelyek ugyanakkor nem jelentenek visszalépést a szociális és környezetvédelmi normák terén.

4.2.6 Az EGSZB úgy véli, hogy a technológiai kezdeményezések, nevezetesen a technológiai platformok a helyzet javításának egyik legfőbb eszközt jelentik. A technológiai újítások a látszólag megrekedt helyzetek meghaladására ösztönöznek, különösen az energiaágazat, a szennyezőanyag-kibocsátás és az újrahasznosítás terén. E technológiai újítások lehetővé teszik az érintett ipari ágazatok versenyképességét visszaadó technológiai átalakulásokat.

4.2.6.1 Éppen ezért törekedni kell az innováció számára kedvező környezet kialakítására. Ennek elengedhetetlen feltétele az ösztönző adóintézkedések bevezetése, illetve a szellemi tulajdon védelme. A szerkezetátalakítások kezelése során ugyanakkor tekintetbe kellene venni a szervezeti és szociális innováció szükségességét is.

4.2.7 Ami a versenypolitikát illeti, felmerül a kérdés, vajon elégségesek-e a jelenleg rendelkezésre álló eszközök. Egyre több olyan versenyképességi tényező játszik meghatározó szerepet, amelyekkel a versenypolitika nem foglalkozik; ilyen például a vállalkozások adózása.

Ami az állami támogatásokat illeti, még messze vagyunk egy olyan reform meghirdetésétől, mely ezeket a támogatásokat azokra a területekre irányítja, melyek a legnagyobb mértékben hozzájárulnak a növekedéshez és a foglalkoztatáshoz. E kérdés kapcsán az EGSZB kiemeli, hogy nagyobb figyelmet kell fordítani az állami támogatások, a szerkezetátalakítások és az áttelepítések közötti összefüggésekre. Meg kell bizonyosodni róla, hogy az állami támogatásokra vonatkozó szabályok nem diszkriminatív jellegűek-e, és továbbra is elő kell segíteni a társadalmi kohéziót. Az EGSZB hangsúlyozza, hogy kiemelt figyelmet érdemelnek az Európai Uniót kívül érvényben lévő gyakorlatok.

4.2.8 Az EGSZB több korábbi véleményében kifejtette a külpolitikával kapcsolatos álláspontját.

4.2.9 Az EGSZB osztja azt a véleményt, hogy a dublini székhelyű Európai Változásmegfigyelő Központnak fontos szerepet kell játszania a szerkezetátalakítások elemzéséhez és nyomon követéséhez szükséges eszközök kifejlesztésében. Az Ipari Szerkezetváltások Konzultatív Bizottságának fokozottan együtt kell működnie a Változásmegfigyelő Központtal.

4.3 Megerősített partnerség a változás szolgálatában

4.3.1 Kiemelt figyelmet kell fordítani a szociális párbeszéd fejlesztésére. Az EGSZB osztja az Európai Bizottság azon álláspontját, hogy a szociális partnerek az ágazatokkal kapcsolatos ismereteiknek köszönhetően figyelmeztető szerepet tölthetnek be. Ez az eszköz minden olyan helyzetben hatékony lehet, amikor a szociális partnerek szerint intézkedésre van szükség, s nem csupán a válsághelyzetekben, amikor a szociális partnerek „aggasztó fejleményeket” diagnosztizálnak. A közösségi fellépés ily módon jobban összhangba kerülhet a szerkezet-átalakítási folyamatok előkészítésére és kezelésére irányuló igénnyel.

⁽³⁾ HL C 157., 2005.6.28. - A szerkezetváltás támogatása: a kibővített Európa iparpolitikája (COM(2004) 274 végleges).

4.3.2 Az EGSZB nagy érdeklődéssel várja az Európai Bizottság által bejelentett, a vállalkozások társadalmi felelősségéről szóló közlemény közzétételét, amely főként a szerkezetátalakítások keretében – a vállalkozások és a többi résztvevő közötti egyetértésben – született pozitív kezdeményezésekről kell, hogy szóljon. A jogi alapok továbbfejlesztése mellett nyilvánosságra kell hozni, és támogatni kell a változások kezelésének bevált gyakorlatait. Az EGSZB különösen arra hívja fel a figyelmet, hogy a más vállalatok szerkezetátalakítása által közvetetten érintett vállalkozásokat (pl. alvállalkozók, szolgáltatók, stb.) szintén tekintetbe kell venni e folyamatban.

Az EGSZB egyébként egy korábbi véleményében már kifejtette a vállalkozások társadalmi felelősségével kapcsolatos álláspontját.

4.3.3 Az EGSZB elvben üdvözli a „Szerkezetátalakítások” fórum elindítását, amelynek célja a bevált gyakorlatok szélesebb körű bemutatása, és az e gyakorlatok átültetését helyi szinten nehezítő akadályok (szabályozás) elemzése. Jóllehet még korai e fórum eredményeit értékelni, az EGSZB kifejezi készségét arra, hogy kompetenciáját a fórum rendelkezésére bocsássa, és hozzá kíván járulni ahhoz, hogy az valódi hozzáadott értéket teremthessen az európai politika számára. Ennek feltétele, hogy a fórum bürokratikus többletmunkától mentes munkamódszerrel dolgozzon, és a korábban nem kellőképpen elmélyített kérdésekre összpontosítson. A civil társadalom érintett szervezeteinek lehetőséget kell adni az aktív részvétellel e munkában.

4.4 A szabályozási és egyezményi keret kiigazítása

4.4.1 A szabályozásnak a lisszaboni cselekvési programban meghirdetett korszerűsítésén és egyszerűsítésén túl, amelyet az EGSZB mindig is támogatott, az Európai Bizottság bejelenti a munkajog változásáról szóló zöld könyv tervét is. A munkajognak éppen a szerkezetátalakítások kontextusa miatt kell a rugalmasság és a biztonság közötti egyensúlyra törekednie.

4.4.2 A munkavállalók Unión belüli mobilitásának ösztönzésével kapcsolatosan az Európai Bizottság által megfogalmazott egyetlen javaslat, nevezetesen a kiegészítő nyugdíjjogosultság hordozhatóságának javításával kapcsolatban előterjesztendő irányelvjavaslat kevésnek tűnik. A szerkezetátalakítások következtében kialakuló munkavállalói mobilitás fontos és összetett kérdés, amelynek a határokon átvéelő mobilitás csupán az egyik oldala. A munkavállalóknak képesnek kell lenniük a szerkezetátalakítások teremtette új feltételekhez való alkalmazkodásra. Mindez akár szakmai átállást vagy új munkahely keresését is jelentheti. Meg kellene tehát vizsgálni, milyen intézkedéseket kell hozni közösségi, nemzeti vagy akár regionális szinten a

munkavállalók átállásának megkönnyítése érdekében. A mobilitás elősegítése érdekében ösztönző intézkedések egész sorát kellene megállapítani a szakképzés, a munkaerőpiac, illetve a szociális és adójog területén, beleértve a munkaerő szabad áramlását gátló, adminisztratív akadályok megszüntetését is.

4.5 Az európai szociális partnerekkel a vállalkozások szerkezetátalakításáról és az európai üzemi tanácsokról folytatott konzultáció második szakasza

4.5.1 Az Európai Bizottság egy nagyközönségnek szánt közleményében most első alkalommal kérte ki a szociális partnerek véleményét két egészen eltérő kérdéssel kapcsolatban. Ez az eljárás nem talált egyöntetűen pozitív fogadtatásra, és az EGSZB is kétségeit fejezi ki azzal kapcsolatban, vajon a legmegfelelőbb módszert választották-e.

4.5.2 A formai kérdésektől függetlenül az EGSZB támogatja a gondolatot, hogy a szociális partnerek folytathassák és konkretizálhassák a szerkezetátalakítással kapcsolatos tevékenységüket.

4.5.3 Az európai üzemi tanácsok kulcsszerepet játszanak a szerkezetátalakításokban. Az EGSZB éppen ezért úgy véli, hogy valóban tekintetbe kell venni az európai üzemi tanácsokról szóló irányelv felülvizsgálatáról folytatott konzultációt, a hangsúlyt a szerkezetátalakításokra helyezve, de ennek a konzultációnak tágabb kontextusba kell illeszkednie. A munkavállalók tájékoztatáshoz és konzultációhoz való jogát az európai üzemi tanácsi irányelv nem korlátozza a szerkezetátalakítások kérdéseire.

4.6 Az Európai Bizottság következtetései

4.6.1 Az EGSZB osztozik az Európai Bizottság azon meggyőződésében, hogy a szerkezetátalakítások nem szükségszerűen jelentenek szociális értelemben vett visszalépést vagy számottevő gazdasági veszteséget. A szerkezetátalakítások jelentős részben hozzájárulhatnak a gazdasági és szociális előrelépésekhez. Ám ahogy az Európai Bizottság jogosan megjegyzi, a szerkezetátalakítások megvalósítási körülményeinek meghatározó jelentőségük van.

4.6.2 Ugyanakkor vannak bizonyos, a munkavállalókra nézve negatív következmények, amelyeket nem lehet kiküszöbölni. A közösségi szinten meghozandó intézkedéseknek nem csak az Európai Bizottság által megfogalmazott követelményeknek kell eleget tenniük, de az átmeneti időszakban a munkavállalók számára is garantálniuk kell a szükséges védelmet.

Brüsszel, 2005. december 14.

Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság

elnöke

Anne-Marie SIGMUND